

Luxembourg, oktober 2025

Letno poročilo o izvrševanju proračuna EU: deset najpogosteje zastavljenih vprašanj

-
1. [Kakšna je vloga Evropskega računskega sodišča \(Sodišče\) pri zaključnem računu EU?](#)
  2. [Do katerih zaključkov o zaključnem računu za leto 2024 je prišlo Sodišče?](#)
  3. [Kaj je mnenje brez pridržka/mnenje s pridržkom/negativno mnenje?](#)
  4. [Kaj je pomembna stopnja napake?](#)
  5. [Kaj pomeni ocenjena stopnja napake?](#)
  6. [Ali ta stopnja napake pomeni, da je bilo 3,6 % sredstev EU potratenih?](#)
  7. [Ali odkrita napaka pomeni, da je prišlo do goljufije?](#)
  8. [Kaj je vseobsegajoča napaka?](#)
  9. [Kakšno je stanje glede dolga in izpostavljenosti proračuna?](#)
  10. [Zakaj je Evropsko računsko sodišče zaskrbljeno nad povečanim bremenom zaradi obveznosti, ki izhajajo iz najemanja posojil?](#)
-

1. Kakšna je vloga Evropskega računskega sodišča (Sodišče) pri zaključnem računu EU?

Sodišče vsako leto **revidira konsolidirani zaključni račun EU in da mnenje o treh zadevah:**

- ali je zaključni račun zanesljiv,
- ali so bili prihodki EU prejeti in
- ali so bila plačila izvršena v skladu s pravili.

Ta preverjanja so osnova za **izjavo o zanesljivosti**, ki jo mora Sodišče dati Evropskemu parlamentu in Svetu v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Leta 2024 je skupna proračunska poraba EU znašala **191,1 milijarde EUR**. Ob upoštevanju porabe sredstev, namenjenih mehanizmu za okrevanje in odpornost (**55,9 milijarde EUR**), so plačila EU znašala **247,0 milijarde EUR**.

2. Do katerih zaključkov o zaključnem računu za leto 2024 je prišlo Sodišče?

Sodišče je potrdilo, da je zaključni račun **zanesljiv** (izreklo je mnenje brez pridržka), tako kot za vsako proračunsko leto od leta 2007 naprej. Prišlo je do zaključka, da zaključni račun za leto 2024 v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavlja finančni položaj EU, njene rezultate za zadevno leto, denarne tokove in spremembe njenih čistih sredstev.

Sodišče je ugotovilo, da v prihodkih ni bilo pomembnih napak.

Za odhodke je pripravilo dve ločeni mnenji: eno za proračun EU, drugo pa za mehanizem za okrevanje in odpornost, ki je glavni steber svežnja EU za okrevanje po pandemiji NextGenerationEU.

Ocenjena stopnja napake v **porabi proračuna EU** je znašala 3,6 %, kar je manj kot v prejšnjih letih, ko je znašala 5,6 % (2023) in 4,2 % (2022). Ocenjena stopnja napake za leto 2024 je sicer še vedno previsoka, tj. višja od 2-odstotnega praga. Tudi v letu 2024 je bila napaka **vseobsegajoča**: Sodišče je zato že šesto leto zapored izreklo **negativno mnenje**.

Mehanizem za okrevanje in odpornost se izvaja bistveno drugače kot standardna proračunska poraba EU. Medtem ko upravičenci do porabe proračuna EU prejmejo plačilo, ker so izvedli določene dejavnosti, ali povračilo nastalih stroškov, države članice iz mehanizma za okrevanje in odpornost prejmejo plačilo za zadovoljivo doseganje vnaprej določenih mejnikov ali ciljev. Sodišče je zato **o odhodkih iz mehanizma za okrevanje in odpornost pripravilo ločeno mnenje** in jim v letnem poročilu namenilo posebno poglavje. Težave v zvezi s pravilnostjo s finančnim učinkom je odkrilo pri 12 od 395 preučenih mejnikov in ciljev, šest plačil šestim državam članicam pa je vsebovalo napake. Sodišče je odkrilo tudi trajne slabosti v sistemih poročanja in kontrol držav članic, ki pomenijo tveganje za zaščito finančnih interesov EU. Zato je izreklo **mnenje s pridržkom**.

3. Kaj je mnenje brez pridržka/mnenje s pridržkom/negativno mnenje?

- Mnenje „**brez pridržka**“ pomeni, da so podatki v zaključnem računu resničen in pošten prikaz stanja ter da so bila upoštevana pravila računovodskega poročanja in finančnega poslovanja. Transakcije, povezane z zaključnim računom, so v vseh pomembnih pogledih zakonite in pravilne.
- Mnenje „**s pridržkom**“ pomeni, da revizorji sicer ne morejo dati mnenja brez pridržka, ampak da so ugotovljeni problemi omejeni na nekatera področja.
- „**Negativno**“ mnenje pomeni, da so problemi zelo razširjeni.

4. Kaj je pomembna stopnja napake?

V revizijski terminologiji to pomeni **stopnjo, nad katero za napake šteje, da imajo bistven vpliv**. Pomembna stopnja napake je stopnja napake, za katero je verjetno, da bo vplivala na to, kako predvideni uporabniki revizijskega poročila sprejemajo odločitve. Tako Sodišče kot Komisija uporabljata **2-odstotni prag pomembnosti**.

5. Kaj pomeni ocenjena stopnja napake?

3,6 % je ocena Sodišča glede **deleža sredstev, ki ne bi smela biti izplačana** iz proračuna EU, ker po njegovem mnenju niso bila porabljena v skladu s pravili EU ali specifičnimi pravili držav članic. Med značilne napake spadajo plačila neupravičenim prejemnikom ali za neupravičene projekte ali za naročilo storitev ali blaga ali naložbe, pri katerih niso bila ustrezno upoštevana pravila javnega naročanja.

6. Ali ta stopnja napake pomeni, da je bilo 3,6 % sredstev EU potratnih?

Ne, saj je med napako in potrato pomembna razlika. Sodišče pri preizkušanju porabe proračuna EU preverja, ali so bila sredstva EU porabljena v skladu s pravili, ali so bili zaračunani stroški pravilno izračunani in ali so bili izpolnjeni pogoji za upravičenost. Če vsaj ena od teh zahtev ni izpolnjena, je to po mnenju Sodišča napaka. Na to se nanaša vrednost 3,6 %.

Te napake so sicer v plačilih za projekte ali upravičence, ki niso izpolnili pogojev za upravičenost, vendar se s temi projekti ali upravičenci še vedno lahko zagotovijo načrtovane koristi in zato sredstev **ni mogoče šteti za potratna**. Primer, odkrit pri letošnji reviziji, ki jo je opravilo Sodišče: sredstva EU so bila dodeljena za izgradnjo bioplinarne v Franciji. Izkazalo pa se je, da podjetje – upravičenec do sredstev EU – ni izvedlo preverjanja trga (čeprav se je to zahtevalo) in je naročilo za gradnjo oddalo izvajalcu iz industrijske skupine, v kateri je bilo tudi samo. Čeprav je to jasen primer morebitnega navzkrižja interesov, s katerim je kršena nacionalna zakonodaja in zakonodaja EU o javnem naročanju, je bila bioplinarna zgrajena in se uporablja.

Seveda pa so lahko odhodki zakoniti in pravilni, a kljub temu potratni. Tak primer, o katerem je v preteklosti poročalo Sodišče, je bila gradnja pristaniške infrastrukture, pri kateri se niso ustrezno upoštevale prihodnje količine tovora.

7. Ali odkrita napaka pomeni, da je prišlo do goljufije?

V večini primerov Sodišče ne odkrije znakov goljufije. Goljufija je po opredelitvi namerno zavajanje zaradi pridobivanja koristi. Čeprav je pri standardnih revizijskih postopkih težko ugotoviti goljufijo, Sodišče pri preizkušanju vsako leto odkrije več primerov domnevne goljufije. Za leto 2024 je poročalo o 19 primerih domnevne goljufije, ki jih je odkrilo v 812 revidiranih transakcijah. Vse te primere je prijavilo Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF), ki po potrebi uvede preiskave in nadalje ukrepa v sodelovanju z nacionalnimi organi. Od teh je sedem primerov prijavilo tudi Evropskemu javnemu tožilstvu (EJT).

8. Kaj je vseobsegajoča napaka?

Sodišče je z revizijskimi rezultati za leto 2024 ponovno potrdilo svoje prejšnje ocene, in sicer da način izplačila sredstev vpliva na tveganje napake. Pri več kot dveh tretjinah revidiranih proračunskih odhodkov EU v letu 2024 se je pojavilo pomembno **tveganje za napako**. Sodišče je stopnjo napake za skupne odhodke sicer ocenilo na 3,6 %, pri odhodkih, za katere veljajo kompleksna pravila, pa se stopnja poveča na 5,2 %. Sodišče zaradi precejšnje teže te vrste odhodkov v skupni porabi meni, da je napaka vseobsegajoča, torej prisotna v celotni revidirani populaciji ali njenem **znatnem delu**.

Revidirana področja, ki so vsebovala pomembno napako, zajemajo tudi **povračilo** upravičenih stroškov za upravičene dejavnosti **s strani EU**. Povračila se na primer izvedejo za raziskovalne projekte (na področju Enotni trg, inovacije in digitalno), naložbe v regionalni razvoj in razvoj podeželja (Kohezija, odpornost in vrednote ter Naravni viri in okolje) ter projekte razvojne pomoči (Sosedstvo in svet).

Sodišče je prišlo do zaključka, da približno tretjina področij, revidiranih v letu 2024, ne vsebuje pomembne napake. Ta področja se nanašajo na **plačila na podlagi pravic**, ki se izplačajo upravičencem, ki izpolnjujejo nekatere (manj kompleksne) pogoje. Taka plačila na primer zajemajo študijske in raziskovalne štipendije (na področju Enotni trg, inovacije in digitalno), neposredno pomoč za kmete (Naravni viri in okolje) ter plače in pokojnine za uslužbence EU (Evropska javna uprava).

9. Kakšno je stanje glede dolga in izpostavljenosti proračuna?

Leta 2024 se je **dolg EU spet znatno povečal** (+ 31 %), in sicer na 601,3 milijarde EUR ob koncu leta (2023: 458,5 milijarde EUR; 2022: 348,0 milijarde EUR), predvsem zaradi najemanja posojil za NextGenerationEU.

Ker se obrestne mere spreminjajo, bi lahko skupni odhodki za obresti v sedanjem dolgoročnem proračunu EU (2021–2027) znašali 30 milijard EUR, tj. dvakrat več od prvotne napovedi Evropske komisije v višini 14,9 milijarde EUR.

Izpostavljenost proračuna EU (tj. najvišji znesek, ki bi ga bilo treba v primeru neplačil v danem letu kriti iz proračuna EU) se je **še naprej povečevala** in je ob koncu leta 2024 skupaj znašala 342,0 milijarde EUR (2023: 298,0 milijarde EUR; 2022: 248,3 milijarde EUR). Glavni razlog za to so bila dodatna posojila iz mehanizma za okrevanje in odpornost, izplačana državam članicam, ter posojila makrofinančne pomoči+ Ukrajini. Izpostavljenost proračuna EU naj bi se v prihodnjih letih še povečevala in do leta 2027 dosegla 567 milijard EUR.

10. Zakaj je Evropsko računsko sodišče zaskrbljeno nad povečanim bremenom zaradi obveznosti, ki izhajajo iz najemanja posojil?

EU se je v zadnjih petih letih pri financiranju večjih programov, kot je NextGenerationEU, **vedno bolj opirala na kapitalske trge**. Do leta 2027 bi neporavnana najeta posojila EU lahko preseгла 900 milijard EUR, kar je skoraj desetkrat več kot pred začetkom izvajanja NextGenerationEU leta 2020.

Zato naj bi se najemanje posojil s strani EU do konca sedanjega dolgoročnega proračuna EU leta 2027 znatno povečalo, pri čemer se bo **večina odplačil odložila na prihodnja leta**. Za ohranitev vzdržnosti prihodnjih proračunov EU je treba uporabljati ustrezne časovne načrte za odplačevanje, da se ne bi zmanjšala finančna sredstva za ukrepe in programe EU.

Letno poročilo Sodišča o proračunu EU za proračunsko leto 2024 je na voljo v 24 jezikih EU na spletišču eca.europa.eu.